

NAPLÓ

Előfizetési ár:

Egész évre 4 K
Fél „ 2 K

Egyes szám ára 4 fill.

Megjelen minden hétfőn reggel 7 órakor.

FELELŐS SZERKESZTŐ

ZOMBORY BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII., DOHÁNY-UTCZA 88. SZ.

Közlemények átvétele csak jelzéssel van megengedve

Osztrák szemtelenkedés. — Kossuth és a Reichspost. — Lueger támad. A királyi tanácsos kalandja.

Kossuth és a „Reichspost.”

Lueger támad.

Ebugatás, semmi más.

Vörös borítékú füzet, olyan mint a csalánkiütés vörössége, amely megcsömörlött gyomortól ered. A címe: „Der wahre Kossuth.” Kiadta a Lueger lapja, a Reichspost Bécsben.

A keresztény szocialista, magyarfaló és magyargyalázó manőver ezen vakmerő merénylete előtt meghököl a magyar közvélemény. Underral lapozgattuk át a rettenetes gázságokkal teleirt füzetet, amelynek minden sora a Kossuth-név elleni gyűlölettől, a fekete-sárga epétől csurog és habzik. S a végén már nem bosszankodtunk, hanem neveltünk.

Mert ebben a rágalom-edényben, ebben a vörhenyes füzetben a magyar nemzetet akarják meggyaláznai Luegerék. A magyar nemzetet képviseli most Kossuth Ferenc akkor, amikor az osztrák becsületeablók a legszemesebb gyalázatoságokat terjesztik róla. Hiszen, ha egyetlen igaz szó is volna ebben a feneketlen komiszságokkal bélelt füzetben, akkor a magyar népről, a magyar nemzetről kellene elismerni, hogy végkép elromlott, mert vezérét így választotta meg. És épen a nemzetet, ezt a kiváló s államalkotó magyarságot akarja berondítani a Reichspost galád merénylete, azt a magyarságot, amely a züllő és bomló Ausztria mellett egységesen virul és mindig hatalmasabb lesz. A brávó-gyilkos, a bandita töre s a büzbombahányó gyávasága lesel-

kedik e paszkvill sorai között, s látszólag Kossuthot magánbecsületében támadva a nemzetet akarja pellengérezni. A nemzetet képviseli e gaz hadjáratban, mely ellenük folyik, Kossuth Ferenc és Hoitsy Pál, s az ilyen rettenetes piszkot, mint a milyen a Reichspost kloákájából ömlik fertőtleníteni kell.

Vad, civilizálatlan népek harcolnak úgy, hogy mérgezett hullákat vetnek be a városok vízvezetékeibe, hogy ily módon a dögvészt terjesszék szét az emberek között.

Legelsőbb a királyok vízvezetékeit mérgezik meg. A magyar közvéleményt figyelmeztetjük, hogy az ellenséges, rothadó Ausztriából egy mérgezett, oszlasban levő dögtestet usztattak át Brucknál a szöke Dunán Magyarországra. Ez a döglött, zsigorás kutya a Reichspost és röpirata. A fertőzött vízből ne igyék senki, mert megbolondul.

Vezérünk, kit szeretünk, kit követünk, Kossuth Ferenc. Élete drága nekünk, becsülete a miénk, a nép szereti, a király pedig, Európa első úri embere, büszke rá. E bitang támadás idején mellé áll minden jó magyar ember, a királytól kezdve le a legszegényebb polgárig. Szeretünk védi őt a mérgezett ortámadások ellen, amelyekben csak egy az igaz: hogy gyűlölnék bennünket Ausztria Luegerjei. Ezeknek a fekete-sárga bestiáknak pedig rövid az üzenetünk: füttyülünk rájuk! A magyar veszekedhetik békés időkben, de amikor csak egyet is bánt Európa szemetje, az osztrák Lueger, nincs különbség köztünk. Ezért ez ügyben Kossuth Ferencé igaz és tiszta szeretetünk.

A röpiratot mi lefordítottuk s így fest magyarul, ha Lueger megengedi:

(Der Wahre Franz Kossuth.)

Kossuth Ferenc igaz ember.

Hogy él, hogy nem él Kossuth, hol lakik, mit eszik, azzal mi nem törődünk. Egyszerűen nem hisszük a rágalmakat. Nekünk elég az, hogy kibékítette a nemzetet királyával, konszolidálta viszonyainkat, s ma ő az az ember, aki a zavaros viszonyok között sziklaként áll, s körülötte a nemzet.

Kossuth és panama? Csak örült mondhatja ezt!

Ez a válaszuk az osztrák pernahajdereknek.

A két Társaság. Terjed a Magyar.

A társadalomtudományokat, különösen szociológiát, eleinte egy társaság terjesztette Magyarországon. Így hívják ma is: Társadalomtudományi Társaság. Vezetői voltak: Jászi Oszkár, Somló Bódog, Wildner Ödön, Apáthy István, Palágyi Menyhért, Farkas Pál, Szende Antal, Dániel Arnold s még többen. Folyóiratjuk a „XX. Század.”

Mikor tulásba mentek s a nemzetköziség jelszavát mind tulságosabban kezdték hangoztatni, egy kis csoport, amely azt hirdette, hogy minden törekvésünknek a nemzeti gondolat a tartalma, otthagya a tulzókat s megalakította a Magyar Társadalomtudományi Társaságot. E nemzeti gondolatot áthatott tudós csoport élén Apáthy István dr. egyetemi tanár áll s tagjai közé nem kisebb emberek tartoznak, mint a Németországban is filozófiai rendszeréről ismert Palágyi Menyhért, „a nemzeti gondolat” gondolatának

megteremtője, Farkas—Wolfner Pál, a kiváló szociológus, számos egyetemi tanár, tudós és író. E társaságnak közlönye a Társadalomtudományi Szemle folyóirat, amely most adta ki „Marx és tanai” című könyvet, amely a történelmi materializmust leszállítja kellő értékeltségére. A könyv szerzője Palágyi Menyhért dr.

A régi társaság már csak, hogy vegetál. Tagjai itt, a fővárosban vannak s a lehangosabbak is elnémultak. Nagyon esőndes Somló Bódog dr., aki a napokban lett egyetemi tanár. Leszerelt. Helyébe jött a tüzes, harcos fiatalok, az öntudatos előretörők közül Kunfi Zsigmond, a temesvári tanár. Ez a társaság egészen ekskluszív jellegű s igen sok benne a zsúr-szociológus, a divat-smokk. Egy-egy estélye azt a benyomást teszi a hallgatóra, mintha Magyarország összes hisztérikusai s dologtalan unatkozóit találkoztak volna össze.

A Magyar Társadalomtudományiak ellenben megszervezték a vidéket, hogy mit szól az ő törekvéseikhez, mert a „huszadik százados”-ok elátkozták őket. E kérdésben végre is a józan magyar intelligenciának kell döntenie. Győrött, Sopronban, Aradon, Miskolcon, Szegeden a „magyarok”-nak adtak igazat s minden épkezláb ember belépett az Apáthy-féle társaságba, amely a tudományt nemzeti alapon miveli. A kérdést a fáradhatatlan titkár, Farkas Pál tette fel. Most Temesvár adott igazat nekik s legközelebb Szabadka közönsége nyilatkozik meg e kérdésben: nemzetközies lesznek-e vagy a nemzeti gondolat vezeti őket a tudományos kérdések kutatásában.

Ez az új hódító-hadjárat, — isten tudja hányadik már a honfoglalás óta — megint visszaszerzi a magyarságot Magyarországnak.

Mezitelen férfi.**Don Juan a vízben.**

Az olvasó téved, ha ennek az írásnak a címéből, arra következtet, hogy Henry Bataille Mezitelen nő-jének a parodiáját élvezzi. Nem parodia ez, hanem igaz történet. A história egy kir. tanácsos bácsiról szól, egy öregedő, de fiatalos temperamentumu emberkéről, aki nagyott vétett a Tiz parancsolat ellen, s ha nem is kívánta el a felebarátja ökrét, szamarát, de annál inkább elkívánta csinos feleségét.

A bácsika — öszülő Don Juan — hónapok óta ostromolta szerelmével egyik Laudon-utcában lakó vasutas barátjának szép életpárját, aki jókat nevetett a lovag nekifohászkodásainak:

— Ugyan menjen már — szokta volt leforrázni a menyecske — mit szól a katona fia?

Az udvarló azonban tovább kurtizált s a tolokodása már annyira elviselhetetlenné vált, hogy az asszonyka minap könnyes szemekkel tárta fel a nagy titkot férj-ura előtt.

A férj nagyot nevetett s aztán elhatározta, hogy kelepcebe csalja a Don Juant. Mikor már mindent apróra elkészítettek, végszóra kopogtatott be a kir. tanácsos bácsi. Beszélgetés közben teára invitálta az öreget, aki boldogan fogadta a meghívást.

— Hohó! — szól a férj — nem lehet. Szolgálatom van az éjjel.

Az öreg nagy busan eltávozott s távozása közben az asszony fülébe sugta neki:

— Jöjjön el 9 órakor.

A tanácsos bácsi remegve, csillogó szemekkel nyitott be kilenc órakor a lakásba, ahol a szép asszony nagy titokzatosan, izgatottan fogadta.

A szobában vetve voltak az ágyak. A szép fehér duzzadó párnák csábítóan villogtak a szerelem éhesember felé, aki nem sokat mókázott, egy-kettőre levetkezett, de ekkor hirtelen felpattant az ajtó s a férj rohant be. Odarohant az ágyhoz, istenigazában elpáholta a csinytevő vén gyermeket, s aztán amint volt, komplett pongyolában kipenderítette az udvarra.

A boldogtalan Don Juan ott kucorgott megalázva, megverve, kétségbeesetten félmeztelenül, tiz fokos hidegben, bokát verő locs-pocsban. Az isten hidege majd megvette szegényt s nem volt mit tennie, aláztosan bekopogtatott a huncut menyecske ablakán.

— Nagysád, könyörgöm, legalább a ruhámat adja ki.

Egyenként adogatták ki az ablakon a bácsi ruházatát. Előbb az egyik harisnyát, aztán a nadrágtartót, aztán a kezelt, aztán a gallért, aztán a harisnya párját, aztán a kabátot s így tovább. Végre a világlegszerencséslebb udvarlója felöltözött és elrohant.

Aki a történetekben a tanulságokat szereti, azok levonhatják a morált: Nem jó a tilosban vadászni, mert náthát kap az ember.

A makacs meghülést

és köhögést gyorsan enyhíti a SCOTT-féle Emulsio.

A Scott-féle Emulsio

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végigjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

annyira kellemes izü, hogy azok, a kik nem bírják el a közönséges csukamájolaj izét, könnyen, sőt élvezettel táplálkoznak a

SCOTT-féle Emulsio-val. Azonkívül a SCOTT-féle Emulsio sokkal jobb hatású az egész-ségre.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér Kapható minden gyógyszertárban

FŐVÁROS.

— A mult hónap adója. A főváros polgársága a mult hónapban 11,908,508 korona adót fizetett. Ebből állami adó volt 7,766,647 korona, községi adó 3,554,791 korona, utadó 121,517 korona, kereskedelmi és iparkamarai illetékek 42,351 korona, betegápolási pótdó 228,199 korona. Január elsejétől február végéig 55,443 adózó 13,460,179 korona 30 fillér adót fizetett. 1,753,062 korona 16 fillérrel többet, mint tavaly. A közönség hamar megszokta a postatakarékpénztár utján való adófizetést. A mult hónapban 5013 polgár 1,401,262 koronát fizetett a postatakarékpénztár utján.

A kölcsön-tárgyalás. A polgármester ügylátszik ezidő szerint nem akar kölcsönt fölvenni. A mostani viszonyok nem is alkalmasak egy nagyobb kölcsön finanszírozására, mert a pénzt nagyon drágán kellene a fővárosnak megfizetnie. Körülbelül tiz napon át tárgyalt a polgármester a Kereskedelmi Bank és a Hazai Takarékpénztár igazgatóival. A két pénztárat hajlandó volt megadni a városnak a szükséges összeget, de nem rövidlejáratu kölcsön alakjával és jóval drágábban, mint a legutóbbi kölcsön volt. A polgármester tegnap kijelentette a pénztáratétek képviselőnek, hogy a további tárgyalás eredménytelen, mert a főváros a pénztáratétek ajánlatát el nem fogadhatja. Meg is szaktították a tárgyalásokat. Időközben egy jónévű pénzember jelentkezett a polgármesternél és tudatta velet hogy egy angol pénzesoport hajlandó, a fővárosnak kétszáz millió korona kölcsönt adni kedvező feltételekkel. Ötven millió koronát azonnal adott volna a pénzesoport, százötven millió koronát pedig másfél éven belül. Az ajánlat komolyságának a dokumentálására egy millió korona biztosítékot akart az illető letenni. A polgármester azonbanban részletek tárgyalásába bele sem ment, hanem egyszerűen kijelentette, hogy ez idő szerint nincsen szüksége a fővárosnak a kölcsönre. A házépítés akcióját azonban a kölcsön dolga nem akadályozza meg. A két évvel ezelőtt fölvetett tíz millió kölcsönnek több mint a fele még megvan. Az az összeg fölülélenül elegendő az építkezés megkezdésére. Időközben azután a kedvezőbb konjunktúrát használhatja ki a város.

Modern irodalom.**A kopasz sziget.**

Szomorú vice.

(Szin: egy irodalmi kávéház, ahol a kifizetetlen piccolók száma fordított arányban áll a főpincér udvariasságával. Szivarfüst, állandó zsongás, billiárdgolyók csattogása s a kasszánál időnkint fölrikoltó csengetyűszó. Éjfél után. Személyek: a többé, de inkább kevésbé tehetséges író és az egészen tehetségtelen.)

A tehetséges: Anatole France Buánosz Ajrészban félmillió dollárt kap egy felolvasásért. Olvasta?

A tehetségtelen: Na ná, nem olvastam! (Csakugyan nem olvasta.)

A tehetséges: Lássá öresem és még azt mondják, hogy Tóni bácsi a vén hülye. Pedig debogy. Azok a hallgatók, akiket ekkora összeg erejéig mellbe lehet vágni. Oáh! Szomorú idő. Nagyon szomorúak.

(Hosszas gondolkodás után.)

A tehetségtelen: De azért minden zseni paralitikus egy kissé. Vagy legalább a családja révén terhelt. (Szerényen.) Az én apám is... (Büszkén néz körül.)

A tehetséges: Nagy marha maga Grün, De azért ne busuljon. Erre még senki se fizetett rá nálunk.

A tehetségtelen: Gondolja?

A tehetséges: (fölnnyel) Személyes tapasztalat, apám. Személyes.

(Szünet.)

A tehetségtelen: Kész a novellája?

A tehetséges: (szellemesen.) Majd elfelejtettem! Hé, penször! Tollat, papírost, tintát. Toll, sok papíros. tinta megjelenik. A tehetséges beüti a tollat, cigarettára gyújt és fölírja a novella címét: **A kopasz sziget.**

A tehetségtelen: Milyen címe?

A tehetséges: (nem felel.)

A tehetségtelen: Jó cím.

A tehetséges (ir.) A sziget kopasz volt. Azért volt kopasz, mert mert csonka fűzfák szegélyezték. A szigetre egy fehérre festett falud vezetett, melyen fekete csigák mászkáltak. Szomoruan mászkáltak... (Beszűnteti az írást. Fenhangon.) Ez a novella jól indul. Fölolvasom. (Fölolvassa.)

A tehetségtelen: Nagyon jó. De most bonyolítani kell.

A tehetséges: Igen. Tehát a szigeten egy ház van, ahol a bogaras ember lakik. A bogaras embernek sok bogara van...

A tehetségtelen: És leánya.

A tehetséges: Helyes. Ez képviseli az életörömet, mert ez szimbolista novella lesz.

A tehetségtelen: Nagyszerű! Akkor gyöhet a spenótszinü agár.

A tehetséges: A spenótszinü agár?

A tehetségtelen: Igen. Ez egy régi trükköm, de szívesen magának adom, ha fizeti a cigarettámat.

A tehetséges: Üell! Halljuk.

A tehetségtelen: A spenótszinü agár, a murányi kutya unokaöccse, bejön a cselekménybe egy fiatal bogarással és bonyolítja a cselekményt. A lány otthagyja az öreg bogaras apát és megeszi a kefé. Azaz elmegy az ifju bogarással, kiből költői ér buggyan föl, melynek keserű leve folyik a fehér hid alatt s csaknem elönti a szigetet.

A tehetséges: (bámulva) Maga nem is olyan tehetségtelen, apám. Folytassa.

A tehetségtelen: Most gyön a fő trükk öreg prucák! Versek gyönnek, értelmellenek, de szépek. Például:

Gyöttek a röt pimaszok,
Gyöttek a röt pimaszok,
Öldökükön fekete gyász...

Vagy:

Vagyok én, vagyok én, nem énekes hatyru, Ajtó mellett csengő, fölötte dugattyu.

A tehetséges: Ez fölötte dugattyu nekem. De azért csak fölötassa. Milyen a sziget kopaszágával?

A tehetségtelen: Haha! Az a legegyszerűbb. Bekenik Diana sósborszeszszel és kinó a haja.

A tehetséges: Elég, elég, maga... A tehetségtelen: (egészen bele-szedülve a sikerbe, elszólja magát.) Ezért a Brázay fizet 50 krónest.

A tehetséges: Vonaglás tatukám, vonaglás. Ne is beszéljen többet. Már írom. Már meg is irtam.

A tehetségtelen: És mi lesz a Brázayval?

A tehetséges: Adok magának tiz percentet. Maga egész tehetséges író. Mért nem lett maga hirdetősi ügynök? (Lázasan ír. A tehetségtelen elvonul Brázayhoz, előadja a Reklámtervet, ahonnan kidobják, mert a Dianát Erényi készíti a Károly-köruton.)

Skart.

Színház és Művészet.

Hivatalnok urak. Földes Imre új darabját pénteken mutatták be a Magyar Színházban. Ugy a sajtó, mint a közönség igen rokonszenvesen fogadta jeles írónk darabját, ami biztosítja ennek állandó műsoron maradását.

Nemzeti Színház. Pénteken a Nemzeti Színházban *Porcsolt* Kálmán *Gyermekkirály* című darabjának volt a premierje.

Uránia. A francia forradalom, *Pekár* Gyula nagyszerű darabja, a héten érte meg az első jubileumát, a 25-ik előadást. A pompás darabot eddig folyton szüfolt ház előtt adták.

A színészegyesület iskolájának növendékei szombaton *A vasgyárost* mutatták be a Vigszínház színpadán. Az előadást nagy közönség nézte végig s lelkesen tapsolta a szereplő növendékeket, de főként kedvelt és kiváló tanárukat, *Balassát*, ki a darabot rendezte és betanította.

A Magyar Műszinkör f. hó 6-án nyitotta meg évadját. A közönség teljesen megtöltötte a színházat s nagy szeretettel ünnepelte visszatért kedvenceit. Nagy sikert aratott Székely Pollák Márton *A Bűnhődés* című népszínműve. A darabban különösen kitűntek: Ilosvainé, Bethleni László és Halmai Mariska.

Vidéki színészet. *Szabadkán* a héten dr. *Farkas* Ferenc kitűnően szervezett színtársulata *Fedorát* mutatta be óriási közönség nagy tetzése mellett. A címszerepben *Hadrík* Anna, igaz tudásával, bájos talentumával és ismert temperamentumával ismét tanujelét adta annak, hogy ő a vidék legjelesebb drámai primadonnája. Kitűnő volt *Markovits* Margit és a férfiak közül *Könyves* Jenő, — a vidék első hőszínelője, — *Herczeg* Jenő és *Balassi* Sándor. Kisebb szerepekben igen jók voltak *Hakiss* Ilona, *Abonyi* Tivadár és *Gere* Zsiga.

Mancikának.

Egy régi dal a mi szerelmünk,
Álomban hallott bús zene,
Amelyből mintha még egy akkord
Ma is füllemben csengene.
Fájó sirám, mint déli szellő
Zokog el két vizek felett:
En édes vesztett boldogságom
Oh mennyire szerettelek.

Ezernyi színes röpke álom,
Zsibongó, fájó régi dallam
Bolondos, édes ifjúkorról
Félem szál olykor akaratlan.
S oly jól esik egy röpke álmon.
Egy-egy dalon még elmerengni,
Amik ma már csupán emlékek
S amikből nem lett semmi, semmi...
Kárpáti Nereon

HIREK.

A háború.

(A „Nem Lehet Blicelni“ kávéházban két úr beszélget.)

- Ezer bomba és kartács...
- Nana! Mi lette?
- Mi lett? Hát nem olvasta, hogy világháború lesz?
- No és aztán?
- Oh maga szerencsétlen! Hát nem tudja, hogy egy háború egész nemzeteket tönkre tesz?
- És aztán?
- Semmi aztán, nyomorban leszünk, nem lesz mit ennünk...
- Ez nekem tuti!
- Miért?
- Mert nékem mindig van és lesz kalácson és perecem.
- Honnan?
- Hm! Honnan? Sehonnan! Hát nincs-e térdkalácson és válperecem?
- Hallja! Ha még egy ilyen viccet mond, azt fogom hinni, hogy maga a városligeti pofozó gép és kap...
- Pardon! Mi is van a háborúval?
- Csak az, hogy lesz.
- Honnan tudja?
- A lapokból!
- Jha! Igen a szenzáció hajszólapokból.
- S ha azokból?
- Akkor biztosan nem lesz háború!
- Ugyan, ugyan! Hát akkor miért írják?
- Miért, mert az irás ellen még nem találták fel — a szérumot. (Kité.)

Follért Károly. A posta- és távirat-vezérgazdátja, mint már lapunkban korábban jeleztük, Follért Károly lett. Kinevezését az egész ország örömmel és rokonszenvvel fogadta.

Uj dualizmus. Dr. Kalmár Antal kiváló jogtudosunk és a magyar hírlapirodalom egyik büszkesége fenti címmel egy hatalmas, 400 oldalas, fűzetben magyarozza meg a mai politikai alakulatokat. Hozzá szól minden napirenden levő tárgyhöz s azokat a töle megszokott alapos-sággal, igaz magyaros gondolkozással és őszinte hazafias érzéssel magyarozza meg. Természetesen bizonyos körök igyekeznek Kalmár munkáját neveléses színbe föltüntetni, de ez az éretlenkedés nem von le annak tudományos értékéből semmit sem.

Az écarté. A „Népszava“ felszólítja a belügyminisztert, hogy a Nemzeti Kaszinóban kártyáznak s osztassa fel. Fel is sorolja a kártyajátékokat, amelyek miatt a felosztást kéri és kívánja, sőt követeli. Ezek: a ramsli, a ferbli, és a poker. A „Népszava“ elfeledkezik arról a mindenki által tudott jogról, hogy **magán** egyesületek, melyeknek jóvá hagyott alapszabályaik vannak, maguk szabják meg, mit szabad tenni vagy játszani a helyiségen belül s ebbe senkinek sincs beleszólaása. A másik az a bájos tájékozatlanság, hogy a szerencsejátékok közül azt hagyja ki, amely a legveszedelmesebb s amelylyel **Szemere** Miklós pár óra alatt milliókat nyer. Az „écarté“ nevű kártya játékot értjük, amely oly egyszerű, oly rövid s olyanoyira pénzre megy, (gyors forgalmu, nagy nyereség elvével,) hogy azt bárki is megtanulhatná egy félóra alatt. S akkor nem irnának ilyen mulatságos dolgot, hogy a ramsli szerencsejáték s az écarté nem az. De men-

nyire az! De hát minden écarté, még a Népszava cikkei is. Egyébként a kaszinó alapszabályai még akkor keltek, amikor még a ferbli nem volt hazárdjáték, mindenütt játszották s csak később lett tilos. Tehát az egészben legfeljebb az időpont téves s az alapszabály elévült. Majd korigálják!

Az Uránia új igazgatója. Uj ember került az Uránia Színházhoz a Szana Tamás halála óta üresedésben levő igazgatói székébe: Kálnoki Bedő Béla, kinek Molnár Viktor államtitkár, az Uránia-részvénytársaság elnöke a választmány megbízásából átadta a színház vezetését. Kettős minőségben, mint tudós és mint író szolgált rá Bedő Béla, hogy a magyar tudományos színház élére kerüljön. Kitévő földrajzi kutató, a ki tudományos expedicióval két ízben haladt át a Szaharán, először déli Tuniszból Ghat-ig, második alkalommal El-Goleától Timbuktu-ig s elkészítette a sivatagnak eddig legreálisabban hídrológráfiai fölvételét. Az uton szerzett tudományos gyűjteményeit a Nemzeti Múzeumnak adta át. Utrajzai és egyéb szépiroi munkái finom és eredeti tehetségről, külpolitikai dolgozatai széles látókörrel és kiváló szakismeretről tesznek tanúságot. Az Uránia számára is is irt már Bedő Béla darabot **Marokkó** címmel. Örömmel üdvözljük Bedő Bélát az Uránia élén, most reméljük, hogy az ő tudása és szakértelme révén oly szellem fog a tudományos színházban meghonosodni, mellyel ez a műintézet **cautón** méltán fogja a tudományos címet kiérdemelni! Szana Tamás halála óta a Színház nívója süllyedt. Reméljük, hogy az új emberrel, új szellem vonul a tudomány csarnokába, melyben eddig csak kalmár szellemet láttunk. Hagyjon fel a vezetőség azzal, hogy a tudomány nevében egyszerűen „mosi“-t csinál a műintézetből, annál is inkább mert moziaink és moziaink jobban megfelelnek s ne csináljon azoknak egyszerűen konkurenciát, hanem tekintse az Urániát **tényleg a tudományok meghitt csarnokának**, s akkor, de csak akkor szívesen fogjuk az új igazgatónak az elismerés pálmáját nyújtani, melyet most előlegezünk neki! Elég volt a „mosiból.“

Szerbiában minden csendes. A Magy. Táv. Tud. jelenti, hogy Szerbiában minden csendes. Vége a harcias hangulatnak. Szép! csak az furcsa, hogy a külföldi lapok értesülései szerint, Szerbia lázasan mozog, vagonszámra kapja a gépfegyvereket, robbantószerkeket. Sőt! a halál légio teljes hadifelszerelésben várja a harci riadót. Szóval Szerbiában minden csendes.

Dolgoznak a betörők. Hétfőn virradóra három helyen operáltak a betörők — sikeresen. Elemeltek egy csomó fehérneműt, ékszer és 220 kor. készpénzt. A betörőket a rendőrség nyomozza.

A gyógyászat hihetetlen módon haladt a legutolsó évtizedekben. Igy pl. ma a régi, kitévő háziaszer, a csukamájolaj is új formában kapható, mely nem csak hátrányaitól visszataszító szagától és ízétől mentes, hanem feltétlenül könnyen emészthető állapotban nyújtja, ami hatástanát erejét növeli. És ez a „**Scott-féle Emulsió**“, melyet minden gyógyszerárban árúsítanak.

Szívujak és véredényelmeszesedés ellen Finsen-féle ivlámpafürdők alkalmaz dr. Hönig Izsó villanygyógyító intézetében (Budapest, IV., Károly-körút 24.) Ezt az eljárást a koppenhágai Finsen intézetben több mint ezer szívbetegnél sikerrel alkalmazták, hazánkban először dr. Hönig próbálta ki és a javult és gyógyult betegek egész sora igazolja ezen kényelmes és fájdalommentes gyógyeljárás sikerét szívbillentyűbajok, szívizomgyengeség, véredényelmeszesedés ideges szívujak és szívzorongási rohamok (asthma, angina pectoris) esetében.

Dr. Hönig Izsó

Villanygyógyító- és Röntgen-intézet.

Elektromágneses gyógyítás magas feszültségű áram, kék fénykezelés, villamos fényfürdők és az összes egyéb villamos gyógy módok

BUDAPEST, IV., Károly-körút 24. I/I. Lft.

Telefonszám 102-39.

Bevált gyógy mód minden idült bajnál.

Uj FINSSEN-féle ivlámpafürdők

sikerrel alkalmazva szívujak, véredényelmeszesedés, szívzorongási rohamok, szívizombajok és ideges szívujak ellen.

Rendelés délelőtt 8-11-ig, délután 2-6-ig. Kívánatra prospektus.

Boruth Elemér.

A dévai szabad liceum előadásai során Sarudy Ottó dr. tanítóképzőintézeti igazgató egy poétával foglalkozott, kinek csak a neve ment félig-meddig feledésbe, gyönyörű notáit, népdalait azonban még ma is ország-szerte énekelik: ez a poéta Boruth Elemér. Zemplénmegyében, Mádron született 1833-ban. Az ötvenes években kezdett az irodalomban feltűnni. Petőfi Sándornak hatása alatt áll. S a néptől tanulta a tiszta magyar nyelv báját, a szerkezet egyszerűségét, a természet jelenségeinek saját én-jében való lüktetését, a versformák zenéjét, de kiváló tehetsége megmentette a pusztá utánzás-tól mert egyénisége mindig meglátszik alkotásain. Foglalkozott lírai és elbeszélő költsézzel egyaránt. Ezeknek legjobb bírájuk maga a nép, amely több helyen sajátjaként énekl; bár ennél nem kevésbé fontos az a körülmény sem, hogy e dalok zeneköltőink figyelmét is magukra vonták s Szénffy Gusztáv, Simonffy Kálmán, Kralovánszky Mór, Nkolics Sándor, ujabban Lányi Ernő, Belezny Antal és mások egyaránt vetélkedtek, hogy a kedves szövegekre kedves dalmot szerezzenek. S tegyük hozzá, hogy e dalok igazi gyöngyei zeneirodalmunknak. A Szomorú fűz ága, Két gyöngye van a falunak, Rózsahajnal mosolyog a hegytetőn, Busan dalol a madár az ágon kezdetű dalok magunk is naponként énekeljük. Főleleventette az előadó egy értékes lírai tehetség emlékezetét, kit sokkal kevésbé ismerünk mint a hogy megérdemelné.

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság március 4-én Beck Miksa elnökletével tartotta rendes közgyűlést. A társaság tiszta nyeresége 1,531,275 korona 54 fillér volt, ebből a részvényes-velvényeket 34 koronájával váltják be, ami 6 és nyolctized százeleknak felel meg. A bevetelek összege a tavalyi 20 millióról 24 és 1/2 millióra emelkedett. Az igazgatóság új tagul **Zsilinszky Mihály dr. v. b. t. t.** nyugalmazott államtitkár választották be. — A közgyűlés az igazgatóságnak és tisztikarnak köszönetét fejezte ki gondos munkásságáért.

Rotációs papírgyár. Budapest és az egész ország teljesen ki van szolgáltatva az osztrák papirkartelnek. Nincs egyetlen papírgyárunk, amely rotációs géphez való papírost gyártana. Ezen az állapoton fog segíteni a most alakuló rotációs papírgyár részv. társaság, amely Budapesten gyárat állít fel s rövid

idő alatt az egész országot el fogja látni ujságpapírossal. A társaság 3 millió tőkével alakul s részt vesznek benne az összes nagy nyomda vállalatok.

A Magyar Jég- és Viszontbiztosító Részvénytársaság március 4-én tartotta meg tizenkilencedik rendes közgyűlést. Az 1908. évi mérleg szerint 513.589 kor. 64 fillér tiszta nyereséggel záródott, amelyből részvényenként 16 korona, azaz 8 százalékos osztalékot fizet az intézet.

A Központi Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaság most tette közzé 1908. évi mérlegét, amely 322.125 kor. 67 fillér nyereséget mutat. A közgyűlés ma, március 8-án, lesz.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank 1909. március 16-án, déli 12 órakor tartja a bank helyiségében (V., Nádor-u. 7. 40. évi rendes közgyűlést.

A Pesti Viktória-gőzmalom 1908-ra részvényenként 36 korona osztalékot fizet, ami 12 százalékos kamatozásnak felel meg.

Közgyűlések. A Nemzeti pénzváltó r.-t. március hó 6-án tartotta közgyűlést. Március 7-én — a mai napon — tartják közgyűléseiket: **Magyar Villamossági részv.-társ.** V. Váci-ut 72. — **Kisbirtokosok országos földhitelintézete** V., Géza-u. 2. — **Budapesti hitelintézet r.-t.** VI., Liszt Ferenc-tér 4. — **Osztr. magy. első ált. tisztviselőgyűlés, bányá- és erdőészeti tisztitakarék és előlegetársulata.**

A Globus műintézet és kiadó r.-t. vezérgazdátjává Szalay Mihály dr.-t., a Magyar Estilap szerkesztőjét nevezték ki, aki ezt elfogadva, egyben megmarad felelős szerkesztője nevezett lapnak továbbra is.

A Salgótarjáni köszvénybánya r.-t. 1908. évre 32 korona osztalékot fizet részvényenként.

Első Leánykiházasító Egylet mint szövetkezet, Gyermekek és életbiztosító-intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapított 1863-ban. Folyó évi febr. havában 1,790,300 korona értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 1,539,500 kor. értékű új biztosítási kötvény állítottott ki. — Biztosított összegek fejében 96,152 korona 83 fillér és az intézet fennállása óta 14,071,614 korona 24 illér fizettetett ki. Ezen intézet a gyermek- és életbiztosítás minden nemével foglalkozik a legolcsóbb díjtételek és legelőnyösebb feltételek mellett.

FOGAK

szájpadlás és gyökéreltávolítás nélkül 4 koronától följebb. 10 évi jótállással. Az általunk készített és a párisi fogorvosi Akadémia kiállításán az aranyérem és díszkereszttel, a pécsi kiállításán az ezüstéremmel kitüntetett fogak ráadásra kitévően használható, könnyen megszokhatók, a beszédben semmiféle zavart nem okoznak, szagot, ízt nem kapnak, a szájból ki nem vehetők, a valódi fogakat teljesen pótolják. Továbbá aranyhidak és koronák egyedül speciális készítői

Grossmann Simon Dr. Illes Márton technikai főnök rend. fogorv. Budapest, Erzsébet-körút 50. I. em. II. Royal-szálló-val szemben.

Óvás! Kéretik a pontos címre ügyelni, mert társaságunkban egy hasonló cég létezik, mellyel nem vagyunk azonosok. Ezen cég a Grossmann nevet egy horgártól bérelte, hogy használata által a régi jó hírnevű intézetünket kereső közönséget félrevezesse. Tehát figyelni a házszámra és emeletre.

Fogorvosi intézet. Rendelés egész napon át este 8 óráig Vasár- és ünneppanokon is. Szakorvosi rendelés fog- és szájbeteg részére. Fogtömések a legmodernebb kezeléssel. Speciális fájdalommentes fogműtétetek. Régi, rossz fogorvosok átalakítása megvárható. Vidékiek 12 óra alatt kiértesítetnek. Mérsékelt árak — Részletfizetés sre is. Telefon 83-50.

Kiadja:

A „Napló“-ujságvállalata.

Igazgató: Erdész Zsigmond.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, feltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szén-savtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyóknál fogva kitévő szere a legkülönfélébb gyomor-, légeső-, és húgyzervi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségekkel is, mint typhus, cholera, megkíméltek azok, a kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes Ágnes-vízzel éltek. Legjellegesebb orvosi szakértelmények által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető fűzetében olvasható. Házitartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített vizet, sőt a szóda-víz is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legzöngényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető fűzetét ingyen kaphatják. — A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendégházban.

lyunk mohai
lyunk mohai
lyunk mohai
lyunk mohai

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél-, és legesőhurttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állnak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Kedvelt borvíz!

Kávéházak és Vendéglősök figyelmébe.

Prenner József — mű- és épület-lakatos —
Budapest, VIII., Üllői-ut 58. sz.
(Futó-utca sark.)
Készít: lépcső- és erkély-korlátokat, kapukat, sirkerítéseket.
Kovácsolt vasszerkezeteket. — Tűzhelyek minden nagyságban állan-
dóan raktáron vannak. Telefon 59-94

VARGA ISTVÁN ::
eszlingeni faredőny, jalousia és vászonredőny gyártása.
EÖTVÖS-UTCA 23/b. ☐ Telefon 89-43.
Javításokat és jókarban tartást, valamint díszmű
butor-asztalos munkákat jutányos árban elvállalok.
Vidéki rendelésekre azonnal válaszolok.

Geiringer Arnold

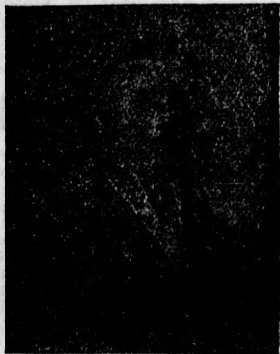
műszaki czimfestő
Budapest, VII., Dohány-u. 78.
Speczialista üvegtáblákban.
Készít czégtáblákat fára, bádogra és viaszvászorra, a
mai kornak megfelelő izléses kivitelben, jutányos árak
mellett.

Természetes forró-meleg kénes forrástó
Thermál-szálloda földszintjén, iszapborogatá-
sok, kő- és kádfürdők a Nagyszálloda föld-
szintjén. Gondos pensio. A téli fürdővádra vonatkozó
felvilágosítás végett forduljon a budai Szent Lukács-
fürdő igazgatóságához.

Kristály-

forrás-ásványvíz étvágyat javít,
gyomorrontást megakadályoz.

Magánkutatásokat,

megfigyeléseket,
nyomozásokat,
házassági vala-
mint kényes csa-
ládi ügyekben is
legdriskrétebben
legpontosabban
és legjutányo-
sabbban teljesít

Szita Flórián

irodája

Budapest, VII.,
Hársfa-utca 18.

Grünwald József kárpitos
és díszítő
VII., Vörösmarty-utca 4.

Készít mindenféle napellenző ponyvákat kávéházak,
vendéglők, szállodák és üzletek valamint villák részére.
80 éves gyakorlat. A legtöbb Budapesten és az ország-
ban használatban levő napellenző ponyvák készítője.

Nincs fény! — Nincs takarítás!
ESTIN-nélkül

ugy az „Auer,” mint „Inavert”-nél anélkül, hogy
alakban változnának. Könnyű felszerelés után a leg-
erősebb fényt háromnegyed rész gázmennyiséggel érjük
el, emellett mint kis állító, mint veszély meggátló,
utólérhetetlen.

Kapható: Magyarországi vezérképviselőségénél
Budapest, VI., Szerecsen-utca 7. szám.

! HAZAI IPAR !

Kézimunkák előrajzolt kezdett és kész
kivitelben, továbbá hozzávaló kelmék és anya-
gok legjobban olcsó árak mellett kaphatók
GERTLER-nél, József-körút 75. sz.

A Máramarosszigeti Szövés és Himző Iskola
készítményei. Egyedüli elárúsító hely. Vidékre
árjegyzék ingyen és bérmentve.

Jászapáti Kaszás Lajos

ÉTTERME Budapest,
VII., Rákóczi-ut 46.
A fővárosi és vidéki közönség kedvenc találkozó-
helye. Pompás magyar konyha, saját termésű
— balatonvidéki borok, figyelmes kiszolgálás. —

Ladányi István orvosi kötszerész és keztyűs
Budapest, VII., Thököly-ut 17.
ajánlja saját készítményű **sérvkötő, háskötő, köldökötő**
és **suspensoriumait**. Nagy raktár **irrigateur, tejszívó,**
lecskendő, gúresér (gummi) **barisnya** és mindenféle köt-
szerekben. Valódi angol és francia gummi különlegességek. **Vidéki**
megrendelések gyorsan és telkismertesen eszkö-
zöltetnek.

Gyerünk a „**Gambrinus**” étterembe
Erzsébet-körút és Wesselényi-utca sark. — Az előkelő közönség
találkozó helye. **Naponta nagy katonazene.**
Hetenként háromszor a budapesti 1. honvéd gyalogezred zenekara
játsszik, dezséri **Bachó István** karmagy vezetésével.
Elsőrendű étterem. Kötöny konyha. Pompás italok.

Medek R. TELEFON 55-47.
VII., Rottenbiller-u. 19.
Fényképek, aquarellek,
platinotípiák m i n d e n
Fényképész. modern kivitelben.
Photograph. TELEFON 55-47.

BÖR és talp, legjobb gyártmányok
cipőtelsőrészek
saját készítmény, óriási választék-
ban, daczára a nagy drágulásnak,
rendkívül olcsó árban kaphatók.

Gyöngy Sándor börgyári raktárában
BUDAPEST, III., Tavasz-utca 1. szám,
Ellismerő oklevéllel kitüntette 1904-ben.
Képes árjegyzék ingyen

Mielőtt személy-, jelzőlog-, v. építési
kölcsön
íránt intézkednék kérjen díjtalanul prospektust
MELLER L. EGYED
BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 57. szám
Telefon-Interurban 46-31.

Olcsó! **Olcsó!**
Elsőrendű borjúhús, vagy marhahús, ugyszintén lapocka
vagy vesepecsenye 5 kiló-ként, naponta frissen vágva
K 3.60. — 3 drb. kövér kappan vagy 3 drb. kövér tyúk
K 7.—, 1 drb. Kövér liba K 7.—.
Bérmentve utánvét mellett szállít.
S. Eckhaus. Bogdanovka Austria.
76. szám.

Fogak

és fogsorokat szájpadiás nélkül
a természetes fogaktól meg-
nem különböztethető és rágás-
ra kitűnő 10 évi szavatosság
mellett készít

Guttermuth János Kivitelve
mű-fog specialista Kivitelve
BUDAPEST, VII. Baross-tér 20. I. Jobbra 3.
Kérem a névre és az ajtószámra figyelni,
mert ketten vagyunk e házban. — Érkezés-
kor kérem a kapu alatti táblán levő 3-as
számu gombot megnyomni, hogy az érke-
zők sorrendje betartassék. Telefon 159-63.

BODOR IMRE fényképészeti
műintézet. —
BUDAPEST, KIRÁLY-UTCA 84. szám.
Fényképek 12 vizit fénykép 1 forint.
12 kabinet „ 2-90 kr.
Bérletfényképek 10 perc alatt készülnek.
Művészies kivitelben!

Meteor Kávéház
— BUDAPEST, Erzsébet-körút 6. szám. —
Minden ünnep **nagy katonazene**
és vasárnapon **kedvelt találkozóhelye.**
Családok kedveltebb kávéháza.
Budapest legkedveltebb kávéháza.
Lakner Lajos
a „Meteor” kávéház tulajdonosa.

Halló! — Halló!
Ujjonnan megnyitott a
TISZA SZÁLLÓ
uj bérlők által.
Budapest, VI., Révay-utca 24.
Hatvan szoba, villanyvilágítás, rézágakkal. Hóna-
pos és naposozobák 1 frtől feljebb kaphatók.
Fürdő a házban. Nyilvános telefon állomás.
TELEFON 107-00.

Gyógyforrás-szálloda
Budán, a Lukácsfürdővel szemben.
Putzer György nagyétterme
V., Váci-körút 14.
Minden este elsőrendű cigányzenekar

Hirdetéseket,
hirdetés- és előfizető-gyűjtőket és
lapelárusítókat felvezet
a **NAPLO** kiadóhivatala
Budapest, VII., Dohány-u. 88.

Mindenki,

aki olcsón, jó ruhát akar vásárolni,
ajánlatos tudni, hogy divatszertű,
jó szabású és kitűnő kivitelű
férfi-, nő- és gyermekruhák
:: a legjobb körökben elismert. ::

KELLER B. LIPÓT UTÓDA

HELLER JAKAB

férfiszabó-mester, Budapest, VII., Rákóczi-ut 13. sz. a.
lévő férfi ruha-üzletében kaphatók.

Ugyanitt

angol és francia, valamint bel-
töldi divatszövetekben dus vá-
laszték.
Külön mérték osztály.